

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Da, v luči dejstev!

V našem listu smo (št. 23. z dne 3. junija) osvetlili v luči dejstev pokret političnega mačkovstva v Sloveniji. Če mačku stopiš na rep, zacvili. Ni sicer maček zacvilil, marveč »Slovenska zemlja«, ki izhaja v Ljubljani. Nismo je imenovali niti je nismo imeli v mislih, pa je le zamijavkala. Stari pregovor se pač vedno uresničuje. V svoji številki (12. v tem letu, dne 30. junija) nam »Slovenska zemlja« odgovarja, ker smo jo baje »zdelali«. Naših dejstev pa ne more zanikati niti zatemniti luči, ki sije iz teh dejstev.

Dejstvo je, da je v Dubravi pri Zavrču morala pred hrvatsko zastavo izginiti slovenska zastava. »Slovenska zemlja« priznava, da tako ravnanje »nasprotuje enakopravnosti in kali medsebojnost«. Ali naj je s to slabotno-milo sodbo stvar končana? Za nas in za vse zavedne Slovence ne. Dubrava je obmejni kraj, v katerem prebivajo tudi Slovenci. V tem kraju ni smel Slovenec v svoji lastni hiši poleg hrvatske zastave razobesiti tudi slovensko. Ako bi bil vztrajal pri tem, da naj ostane slovenska zastava, bi se bogve kaj zgodilo njemu in njegovi hiši.

Zborovanje, ki se je vršilo v Dubravi, je bilo namenjeno tudi Slovincem, prav za prav bolj Slovincem kot Hrvatom, ker je bilo zaradi Slovencev sklicano v obmejni kraj. In kakšna čast je bila skazana Slovincem in njihovi zastavi? Na zborovanju so nastopili poleg hrvatskih govornikov tudi zastopniki mačkovstva iz Slovenije, ki so branili slovensko čast s tem, da so strašno napadali dr. Korošca. Dejstvo iz Dubrave se ne bo pozabilo, ker razsvetljuje z bengalično svetlobo položaj slovenstva v mačkovstvu: umik slovenske zastave pred hrvatsko je simbol (znamenje) podrejenosti in manjvrednosti slovenstva v pokretu političnega mačkovstva, ki je narodno-hrvatski pokret.

Ta pokret si je nadel v Sloveniji ime »kmečko-delavskega pokreta«. Mi smo v navedenem članku našega lista ugotovili, da je to geslo vzeto iz marksizma, da so ga potem prevzeli liberalni kmetijci, sedaj pa z njim krošnjarijo po Sloveniji politični Mačkovi. V odgovoru na to se je »Slovenska zemlja« razgostobesedila o sedanjih gospodarskih prilikah, ki so rodile novo spoznanje in z njim nova prizadevanja, o misli družbene spremembe, ki je postala že toliko močna, da je nevarna tistim, ki bi imeli radi, da bi bil volk sit, a koza cela. Ne vemo, komu pripisuje članek »Slovenske zemlje« vlogo volka in komu vlogo koze. Med vrstami bi se to dalo citati.

Rajši pa odgovorimo na to, kar je zapisano v vrstah samih. Člankar govori s simpatijo o novodobnem delavskem gibanju Marxa in Engelsa, čigar osnovna misel da ostaja resnična, misel namreč, ki jo je jasno označil Engels v poslovnem govoru ob grobu svojega prijatelja in sodelavca Marxa, da je namreč odkril »preprosto dejstvo, po katerem morajo ljudje pred vsem najprej jesti, piti, stanovati in se oblačiti, preden se morejo ukvarjati s politiko, z znanostjo, umetnostjo, verstvom.«

Res, to je preprosto dejstvo, znano povsod, saj so mu že stari Rimljani dali izraza z znanim rekom: Primum vivere, dein philosophari (najprej živeti, potem je šele mogoče modrovati). Spričo tega hočemo, uporabljajoč člankarjevo primerko o volku in kozi, to-le ugotoviti: Marksizem v Rusiji je volk, ljudstvo pa koza. In ta koza ni cela: ljudje v Rusiji nimajo jesti ne piti, nimajo človeka dostojnih stanovanj, nimajo obleke. Marksizem-volk pa je sit. Tak je marksizem v dejanstvu.

Preostaja še, da od naziva mačkovskega pokreta (Kmečko-delavski pokret) obrnemo svojo pozornost do idejne vsebine tega pokreta. Kakšen je njegov program? Mi smo v članku, ki je »Slov. zemlja« ozlovljil, ugotovili, da se mačkovstvo ne more povzpeti do resnega in stvarnega programa. Na to nam ta list odgovarja s težko

prikrito nevoljo: »Ali moramo vedno govoriti gluhim ušesom, da nismo centralisti in ne unitaristi, ampak da smo njuno nasprotje? V tem je načelna bistvenost našega prizadevanja.« K temu pripominjamo: Taka načelnost ne zadostuje, ker je samo negacija (zanikanje), pa nima pozitivne vsebine.

Koliko izjav pada danes proti centralizmu? Vsak dan jih je na tucate. Sama JNS — volk v ovčji obleki — sebe proglašja kot nasprotnico centralizma ter celo odklanja preveliki unitarizem, ki nasprotuje slovenski samobitnosti. Gre za pozitivno vsebino. Gre za vprašanje: kako naj se dejansko uredi naša država. In vprav tukaj molči g. dr. Maček. Trapistovska metoda molčanja za politiko ne velja. Mačkov učitelj štefan Radič je bil izredno gostobeseden in »prožen« v programih. V dobi abstinence (odsotnosti od Beograda) je stalno prepeval melodijo: »Republika, vsemu svetu dika«, in proglašal načelo: Srbi, Hrvati in Slovenci so 3 narodi. Ko pa je l. 1924 s svojimi poslanci prišel v beogradski parlament in potem v vlado, je priznal brezpogojno centralizem in vse, kar je z njim v zvezi, ter svečano proglasil Slovence, Hrvate in Srbe za eden narod. Kaj je dr. Mačkov program, nihče ne ve. Nam pa se hoče jasnosti in doslednosti. »Slovenska zemlja«, bodi prepričana: program slovenstva korenini v slovenski zemlji. Mačkovstvo je za slovenstvo tuj element, ki v Sloveniji nima eksistenčne pravice.

V NAŠI DRŽAVI.

Seja širšega glavnega odbora JRZ in napoved občinskih volitev. V Belgradu se je vršila prvič 7. julija seja širšega glavnega odbora JRZ, kateri so prisostvovali skoro vsi člani tega odbora. Ob tej priliki je napovedal notrajni minister dr. A. Korošec, da se bodo po zakonu o občinah letos po vsej državi vršile občinske volitve. Triletna doba se zaključuje za moravsko in vrbasko banovino 6. avgusta, za drinsko, donavsko, savsko in primorsko banovino 8. avgusta, za zetsko, vardarsko in dravsko banovino pa dne 15. oktobra. Občinske volitve bodo torej meseca septembra, oktobra in novembra. Na omenjeni seji je poročal dalje ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović o naših zunanjepolitičnih odnošajih, ki so do vseh držav iskreni in

močni, kakor še niso bili nikoli dosedaj. Govorili so še na seji razni govorniki in kot zaključek prvega sestanka širšega glavnega JRZ odbora je bilo med drugim sklenjeno, da se glede predstojećih občinskih volitev nalaga dolžnost vsem strankinim organizacijam, da energično podvzamajo pravočasno vse potrebne ukrepe za popoln uspeh JRZ pri volitvah. Za strankine finance se zasedaj določajo sledeči dohodki: prostovoljni prispevki prijateljev, redni mesečni prinosi narodnih poslancev in senatorjev JRZ ter dohodki od strankinih prireditelj, ki morajo biti vedno meseca februarja. Višina teh doprinosov ter njihove razdelitve na posamezne organizacije bo odredil ožji glavni odbor. Ožjemu glavnemu odboru se prepušča rešitev vprašanja pečata, strankinih znakov in legitimacij.

Zastopniki Balkanske zveze so zborovali na Bledu od 10. do 15. julija. Dne 10. julija se je sestel na Bledu gospodarski svet Balkanske zveze, katerega je otvoril naš ministrski predsednik dr. Milan